

Rodičovská zodpovědnost - Rakousko

OBSAH

- 1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?
- 2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?
- 3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?
- 4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?
- 5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?
- 6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?
- 7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?
- 8 Jestliže soud rozhodne o svěření dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?
- 9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?
- 10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?
- 11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?
- 12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?
- 13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?
- 14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?
- 15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?
- 16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?
- 17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Péče (rodičovská odpovědnost) představuje povinnost a právo rodičů. Zahrnuje pečování o dítě a jeho výchovu, spravování majetku dítěte a zastupování dítěte (§ 158 rakouského občanského zákoníku – *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch*).

Podle § 160 rakouského občanského zákoníku péče o dítě znamená především starost o jeho fyzické blaho a zdraví a přímý dohled na dítě a výchova dítěte zahrnuje zejména zajištění jeho fyzického, mentálního, emocionálního a morálního rozvoje a

podporu nadání dítěte, jeho schopností, preferencí a rozvojového potenciálu a jeho vzdělání / odbornou přípravu. Péče zahrnuje rovněž lékařské ošetření dětí a výchova dítěte zahrnuje také rozhodování o místu bydliště dítěte (§ 162 rakouského občanského zákoníku), a proto tudíž například také rozhodování o cestách do zahraničí, výběr školy a volbu nebo změnu náboženství dítěte. Právo rodičů vychovávat dítě znamená také právo dítě pojmenovat.

Správa majetku dítěte zahrnuje například výživné na dítě (jeho určení, změnu, příjem, výběr a využití). V § 164 rakouského občanského zákoníku se uvádí, že rodiče spravují majetek dítěte „s péčí řádných rodičů“.

„Zákonné zastupování“ dítěte je definováno jako právo a povinnost zařizovat pro dítě právní záležitosti. To zahrnuje zastupování dítěte v případech, jsou-li práva a povinnosti přiděleny přímo dítěti, nebo udělování souhlasu jménem dítěte. Zákonné zastupování se může vztahovat na péči o dítě a jeho výchovu a na správu majetku dítěte jako na „vnější“ záležitost (např. uzavření smlouvy s lékařem o lékařském ošetření, souhlas s léčbou dítěte) na rozdíl od skutečného plnění těchto úkolů jako „vnitřní“ záležitosti (např. podávání léků, přebalování dítěte, kontrola domácích úkolů). Zákonné zastupování platí i mimo tyto oblasti (v „ryzím“ slova smyslu), například v případě změny jména dítěte nebo jeho státní příslušnosti, žádosti o uznání mimomanželského otcovství a výkonu osobních práv dítěte.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Pokud se dítě narodí v manželství nebo pokud rodiče uzavřou manželství po narození dítěte, vykonávají péči o dítě oba rodiče (§ 177 odst. 1 rakouského občanského zákoníku). Narodí-li se dítě mimo manželství, ze zákona vykonává péči o dítě pouze matka (§ 177 odst. 2 první věta rakouského občanského zákoníku).

V § 177 odst. 2 druhé větě rakouského občanského zákoníku je uvedeno, že nesezdaní rodiče mohou poté, co byli informováni o právních důsledcích, osobně před matričním úředníkem prohlásit, že za péči o dítě odpovídají oba, pokud o péči nerozhodl již soud. Nežijí-li rodiče ve společné domácnosti, musí dospět k dohodě ohledně toho, který rodič bude vykonávat hlavní péči o dítě. Alternativně mohou rodiče uzavřít dohodu u soudu nebo předložit takovou dohodu soudu (§ 177 odst. 3 rakouského občanského zákoníku). Soud může svěřit dítě do péče oběma rodičům (§ 180 odst. 2 rakouského občanského zákoníku).

Společnou péči lze ukončit pouze rozhodnutím soudu. Soud musí poté usilovat o smírné řešení. Není-li to úspěšné, svěří soud dítě do péče jednomu z rodičů, nebo opět oběma rodičům (§ 180 rakouského občanského zákoníku). Svěří-li soud dítě do společné péče, musí rovněž určit, ve které domácnosti bude vykonávána hlavní péče. V těchto rozhodnutích upřednostní soud vždy to, co je v nejlepším zájmu dítěte.

Je-li dítě svěřeno do péče pouze jednomu z rodičů, je druhému rodiči přiznáno právo na osobní styk s dítětem a právo na informace, na vyjádření a na zastupování, jak je stanoveno v § 189 rakouského občanského zákoníku.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Je-li oběma rodičům zabráněno ve výkonu péče, musí soud rozhodnout, kterým prarodičům (případně prarodiči) nebo kterým pěstounům (případně pěstounovi) by mělo být dítě svěřeno do péče. Má-li být dítě svěřeno do péče prarodičům nebo pěstounům, bude mít obvykle dvojice přednost před jedním prarodičem nebo pěstounem, ledaže to není v nejlepším zájmu dítěte. To platí obdobně v případě, nemohou-li oba rodiče zajistit některý aspekt péče o dítě. Hlavním kritériem při svěřování dítěte do péče je vždy jeho blaho.

Nemůže-li rodič, jemuž bylo dítě svěřeno do výlučné péče, tuto péči vykonávat, musí soud rozhodnout, zda by v tomto případě mělo být dítě svěřeno do plné nebo částečné péče druhému rodiči, prarodičům či prarodiči nebo pěstounům (nebo pěstounovi). Druhý rodič bude mít přednost před prarodiči a pěstouny, může-li tento rodič zaručit blaho dítěte.

Není-li rodičů, prarodičů ani pěstounů, jimž by mohlo být dítě svěřeno do péče, může být dítě svěřeno do péče jiné vhodné osobě (§ 204 rakouského občanského zákoníku). Při výběru této osoby je rozhodujícím kritériem blaho dítěte; v úvahu je nutno vzít i přání dítěte a přání rodičů (§ 205 odst. 1 rakouského občanského zákoníku). V prvé řadě je nutno uvážit příbuzné, poté jiné osoby blízké dítěti a nakonec jiné vhodné osoby, jako jsou organizace péče o děti a mládež (§ 209 rakouského občanského zákoníku).

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

Společná péče pokračuje i po rozvodu nebo zrušení manželství. Pokud si však rodiče přejí vykonávat společnou péči stejně jako dříve, musí v přiměřené lhůtě předložit soudu dohodu, v níž je uveden rodič, u něhož bude mít dítě hlavní pobyt. Soud musí tuto dohodu schválit, je-li v nejlepším zájmu dítěte. Rodiče však nemohou vykonávat společnou péči způsobem, který by například znamenal, že jeden rodič je výlučně odpovědný za péči o dítě a jeho výchovu, zatímco druhý rodič spravuje pouze majetek dítěte

a zastupuje je; rodič, u něhož má dítě hlavní pobyt, musí vždy vykonávat plnou péči. Není-li takováto dohoda předložena v přiměřené lhůtě po zrušení manželství, nebo není-li v nejlepším zájmu dítěte, musí soud v případě, nelze-li dosáhnout smírného řešení, případně po mediaci rozhodnout, kterému rodiči bude v budoucnu dítě svěřeno do výlučné péče.

Rodiče mohou rovněž uvést, že by po zrušení manželství měl o dítě pečovat pouze jeden rodič. V těchto případech není samozřejmě nutná dohoda ohledně toho, u kterého rodiče bude mít dítě hlavní pobyt. To se vztahuje nejen na případy, kdy je manželství zrušeno, nýbrž také na případy, kdy rodiče dítěte jsou dosud sezdáni, žijí však odděleně. V těchto případech soud rozhodne pouze na návrh jednoho z rodičů.

Výše uvedené informace o péči po zrušení manželství rodičů se použijí i v případech, kdy se rozejdou životní partneři. Rodičům nemanželského dítěte proto může soud svěřit dítě do společné péče, pokud byla zrušena společná domácnost, či pokud takováto domácnost nikdy neexistovala, jestliže existuje dohoda o místě bydliště, která je v nejlepším zájmu dítěte.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

Viz otázka č. 4.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

Rodiče se mohou obrátit na služby péče o dítě nebo mládež (rodinné poradenství) nebo na soukromé organizace a vyžádat si radu. Alternativně se mohou rodiče zúčastnit mediace, vztahového nebo rodičovského poradenství či využít jiných poradenských služeb.

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Soudce opatrovnického soudu (*Pflegschaftsgericht*) může úřední cestou zahájit pouze řízení ve věci péče a práva na styk a rozhodovat v těchto řízeních. Je-li bezprostředně ohroženo blaho dítěte, je nutno vyrozumět služby péče o děti a mládež. V případě bezprostředního ohrožení dítěte lze přijmout vhodná opatření, včetně odebrání dítěte z péče v nejzávažnějších případech.

O výživném na dítě lze rozhodnout pouze na návrh zákonného zástupce dítěte nebo zletilé osoby, která má na výživné nárok, soud o něm nemůže rozhodnout z vlastního podnětu. O výživném na dítě je třeba požádat v rámci nesporného řízení (*Außerstreitverfahren*). To platí i v případě zletilých dětí. Za tuto záležitost odpovídají soudní úředníci (*Rechtspfleger*).

8 Jestliže soud rozhodne o svěřením dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

Rodič, jemuž nebylo dítě svěřeno do péče, má právo být včas informován o důležitých záležitostech týkajících se dítěte a o plánovaných opatřeních, jež v případě společné péče vyžadují společné zastupování (§ 167 odst. 2 a 3 rakouského občanského zákoníku), osobou, již bylo dítě svěřeno do péče, a vyjádřit se k těmto informacím (právo na informace a na vyjádření). K vyjádření je nutné přihlídnout, pokud vyslovená přání slouží lépe zájmu dítěte. Tato práva se vztahují i na méně důležité záležitosti (nejednalo se o pouhé každodenní záležitosti), pokud navzdory ochotě rodiče, jemuž nebylo dítě svěřeno do péče, není tento v pravidelném osobním kontaktu s dítětem, jelikož to neumožňují například okolnosti nebo dítě styk odmítá (§ 189 odst. 3 rakouského občanského zákoníku).

Jestliže rodič, jemuž bylo dítě svěřeno do péče, soustavně tyto povinnosti neplní, může soud vydat na návrh příslušné příkazy, a je-li ohroženo blaho dítěte, může je vydat z vlastního podnětu (§ 189 odst. 4 rakouského občanského zákoníku). Soud může například vydat zvláštní příkazy rodiči, který neplní své povinnosti, nebo zmocnit rodiče, jemuž nebylo dítě svěřeno do péče, aby si sám vyžádal informace od lékaře nebo ze školy. Ohrožuje-li chování rodiče, jemuž bylo dítě svěřeno do péče, blaho dítěte, může být dítě podle § 181 rakouského občanského zákoníku odebráno z jeho péče, a to buď částečně, nebo úplně.

Právo na informace a na vyjádření může soud omezit nebo odejmout, pokud jeho výkon vážně ohrožuje blaho dítěte. Totéž platí v případě, že dotýčný rodič tato práva zneužívá nebo je vykonává způsobem, který není pro druhého rodiče přijatelný. Tato práva rovněž zaniknou, pokud rodič sám bezdůvodně styk s dítětem odmítne (§ 189 odst. 2 rakouského občanského zákoníku).

Péči je vždy nutno vykonávat způsobem, který nejlépe slouží zájmům dítěte. Při určování nejlepšího zájmu dítěte je nutno vzít v úvahu osobnost dítěte a jeho potřeby, zejména jeho nadání, schopnosti, preference a rozvojový potenciál, a životní podmínky rodičů.

Všechny osoby s právem péče (rodiče, prarodiče, pěstouni, jiné osoby) a osoby, které mají ve vztahu k dítěti práva a povinnosti (např. právo na styk), se musí v zájmu zajištění blaha dítěte zdržet jednání, jež by mohlo narušit vztah dítěte s ostatními osobami, které mají ve vztahu k dítěti práva a povinnosti, nebo jednání, jež by mohlo těmto osobám ztížit plnění jejich povinností (požadavky správného chování [*Wohlverhaltensgebot*], § 159 rakouského občanského zákoníku).

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

Na zákonné zastupování se vztahuje zásada výhradního zastoupení, tj. každý rodič je oprávněn a povinen zastupovat dítě sám. Právní úkon učiněný jedním z rodičů je proto právně platný i v případě, že s ním druhý rodič nesouhlasí (§ 167 odst. 1 rakouského občanského zákoníku). Dohoda obou rodičů, kteří jsou oprávněni dítě zastupovat, se vyžaduje pouze v případech uvedených v § 167 odst. 2 rakouského občanského zákoníku (např. při změně jména nebo příjmení dítěte, volbě nebo změně náboženství dítěte, předání dítěte do cizí péče atd.).

Souhlas druhého rodiče, který je oprávněn dítě zastupovat, a souhlas soudu se vyžaduje, pokud je dítě zastoupeno nebo je jménem dítěte udělen souhlas v záležitostech týkajících se majetku, jež nepředstavují běžné hospodaření (§ 167 odst. 3 rakouského občanského zákoníku). To zahrnuje například odprodej nebo zastavení majetku, zřeknutí se dědického práva, bezpodmínečné přijetí nebo zřeknutí se dědictví a přijetí darů spojených s břemenem.

V občanskoprávním řízení je každý rodič oprávněn zastupovat dítě sám. Pokud se rodiče nedohodnou nebo pokud soud neurčil jako zástupce dítěte jednoho z nich nebo třetí osobu, bude zástupcem rodič, který učinil první procesní úkon (*Verfahrenshandlung*) (§ 169 rakouského občanského zákoníku). Rodiče musí dodržovat požadavky správného chování (viz otázka č. 9).

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

Podle § 109 zákona o soudní příslušnosti (*Jurisdiktionsnorm* – JN) je příslušným soudem okresní soud (*Bezirksgericht*), v jehož obvodu má dítě obvyklé bydliště, nebo není-li takového bydliště v Rakousku, (skutečný) pobyt. Nemá-li dítě pobyt v Rakousku, je příslušným soudem soud, v jehož obvodu má obvyklé bydliště jeho zákonný zástupce. Není-li takového bydliště v Rakousku, je to soud, v jehož obvodu má obvyklé bydliště jeden z rodičů, jinak je jím okresní soud pro Vídeň – vnitřní město (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Obvyklé bydliště se liší od (pouhého) pobytu v tom, že se obvykle jedná o místo nepřetržitého pobytu po určitou dobu (přibližně šest měsíců).

Návrhy na přenesení výlučné péče nebo na podílení se na péči lze podat písemně poštou nebo osobně u okresního soudu během tzv. „úředních dnů“ (*Amtstage*), které jsou stanoveny nejméně jednou týdně, zpravidla v úterý dopoledne. Strany nemusí zastupovat advokát. Pokud si však přejí být zastupovány, může je zastupovat pouze advokát („relativní požadavek právního zastoupení“ [*relative Anwaltpflicht*] podle § 101 odst. 1 zákona o nesporném řízení).

Návrh musí obsahovat popis dané věci, jména, příjmení a adresy navrhovatele a jeho zástupce a v případě potřeby jména a adresy ostatních známých stran, a v záležitostech týkajících se osobního stavu rovněž datum a místo narození a státní příslušnost stran (§ 10 odst. 3 zákona o nesporném řízení).

Nejsou-li forma nebo obsah návrhu správné nebo úplné, takže není možné provést další procesní úkony, nesmí jej soud ihned odmítnout nebo zamítnout, nýbrž nejprve by měl usilovat o zjednání nápravy (§ 10 odst. 4 zákona o nesporném řízení).

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

V těchto případech se v souladu se zákonem o nesporném řízení použije nesporné řízení.

Soud musí svěřit dítě do péče nebo je odebrat z péče podle nejlepšího zájmu dítěte a přiznat nebo odejmout právo na osobní styk, zejména za účelem zachování spolehlivého kontaktu a zajištění právní jistoty, a v některých případech tak musí učinit předběžně v rámci zrychleného řízení. To může být nezbytné zejména po zrušení manželství rodičů nebo společné domácnosti (§ 180 odst. 1 bod 1 rakouského občanského zákoníku). Toto rozhodnutí je předběžně závazné a vykonatelné, nerozhodne-li soud jinak.

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

V souladu s§ 63 až § 73 občanského soudního řádu (*Zivilprozessordnung*) je v občanskoprávním řízení právní pomoc poskytnuta na žádost, není-li strana schopna uhradit náklady řízení, aniž by byly ohroženy nezbytné prostředky pro její obživu. V souladu s § 7 odst. 1 zákona o nesporném řízení se tato ustanovení použijí obdobně i v nesporném řízení (např. v řízení ve věcech výživného na dítě).

Nezbytné prostředky pro obživu se abstraktně nacházejí v rozmezí mezi statistickým průměrným příjmem zaměstnance a životním minimem. Má se za to, že tyto prostředky jsou ohroženy, pokud by účastník řízení a jeho rodina mající nárok na výživné nebyli

schopni vést ani skromný život, přičemž se přihlíží k zpeněžitelnému majetku nebo možnosti vytvořit úspory během delšího řízení. Poskytnout lze i částečnou právní pomoc.

Právní pomoc bude schválena pouze tehdy, je-li zřejmé, že zamýšlená žaloba nebo obhajoba nejsou zjevně bezdůvodné nebo zbytečné. Právní pomoc lze poskytnout fyzickým i právníckým osobám. Státní příslušnost účastníka řízení není podstatná.

Právní pomoc zahrnuje zejména předběžné osvobození od soudních poplatků a odměn svědků, znalců, tlumočnicků a uhrazení cestovních výloh účastníka řízení, pokud se musí dostavit k soudu osobně. Vyžaduje-li se ze zákona zastoupení advokátem (např. ve sporech týkajících se částek vyšších než 5 000 EUR nebo v řízeních u krajských soudů [*Landesgerichte*]) nebo jeví-li se to jako nezbytné vzhledem k okolnostem daného případu, bude účastníkovi řízení dočasně bezplatně přidělen rakouský advokát. Před zahájením řízení poskytne advokát účastníkovi právní poradenství za účelem mimosoudního vyřešení sporu.

V § 71 občanského soudního řádu je stanoveno, že účastníci řízení, kteří obdrží právní pomoc, musí částky, od nichž byli předběžně osvobozeni a které nebyly dosud uhrazeny, splatit částečně nebo v plné výši. Musí zaplatit rovněž stanovenou odměnu advokáta, který jim byl přidělen, pokud tak mohou učinit, aniž by byly ohroženy nezbytné prostředky pro jejich obživu. Po uplynutí tří let od uzavření řízení nelze platební povinnost uložit. Za účelem ověření, zda jsou splněny podmínky pro splacení, může soud požádat účastníka, aby v přiměřené lhůtě předložil nové majetkové přiznání (*Vermögensbekenntnis*) spolu s náležitými důkazy.

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Proti rozhodnutím soudu prvního stupně ve věcech rodičovské odpovědnosti lze podat opravný prostředek (§ 45 zákona o nesporném řízení). Lhůta pro podání opravného prostředku činí čtrnáct dnů ode dne, k němuž je doručen opis rozhodnutí (§ 46 odst. 1 zákona o nesporném řízení). O opravném prostředku rozhoduje zpravidla soud druhého stupně.

V určitých případech lze Nejvyššímu soudu (*Oberster Gerichtshof*) podat kasační opravný prostředek (*Revisionsrekurs*) proti rozhodnutí vydanému odvolacím soudem (*Rekursgericht*) v rámci odvolacího řízení (viz § 62 zákona o nesporném řízení). Tyto opravné prostředky jsou přípustné pouze tehdy, zabývají-li se právní otázkou, která má značný význam pro zachování jednoty práva, právní jistoty nebo vývoje práva. V některých záležitostech však nejsou takovéto opravné prostředky přípustné, například v otázkách týkajících se právní pomoci, nákladů a poplatků. Lhůta pro podání kasačního opravného prostředku činí čtrnáct dnů ode dne, k němuž je doručeno rozhodnutí odvolacího soudu (§ 65 odst. 1 zákona o nesporném řízení). Opravný prostředek musí podepsat advokát nebo notář (§ 65 odst. 3 bod 5 zákona o nesporném řízení).

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

Podle § 110 odst. 2 zákona o nesporném řízení nelze rozhodnutí vykonat podle exekučního řádu (*Exekutionsordnung*). Podle § 79 odst. 2 zákona o nesporném řízení musí soud na návrh nebo z vlastního podnětu nařídit vhodná závazná opatření. K těmto opatřením patří pokuty, donucovací vazba v délce až jednoho roku, nucené předvedení, kontrola dokladů, informací a jiných movitých věcí a ustanovení kurátorů, kteří musí učinit přiměřené kroky na náklady a riziko osoby v prodlení. Rozhodnutí týkající se osobního styku musí být vykonána i proti vůli rodiče, který nežije s dítětem ve společné domácnosti. Soud může s použitím přiměřené přímé síly vykonat i rozhodnutí týkající se péče.

Podle § 110 odst. 3 zákona o nesporném řízení může soud z vlastního podnětu upustit od výkonu pouze tehdy, pokud by to ohrozilo blaho dítěte. Při výkonu rozhodnutí týkajících se péče, která vydal nebo schválil soud, si může soud vyžádat pomoc služeb péče o děti a mládež nebo rodinného soudu, zejména v souvislosti s dočasnou péčí o dítě, je-li to nezbytné k zajištění jeho blaha. Při výkonu soudních rozhodnutí mohou přímou sílu použít pouze soudní orgány. Mohou si vyžádat asistenci policie.

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Podle článku 21 nařízení Brusel IIa budou rozhodnutí z ostatních členských států uznána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.

V případě výkonu rozhodnutí o péči se vyžaduje postup schválení rozhodnutí přijatého zahraničním soudem (řízení o doložce vykonatelnosti) (článek 28 a další články nařízení Brusel IIa); podrobnosti tohoto postupu jsou podle článku 30 nařízení ponechány na členských státech. V Rakousku to je upraveno v § 112 až § 116 zákona o nesporném řízení.

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

Žádosti o neuznání rozhodnutí o péči, které bylo přijato v jiném členském státě (čl. 21 odst. 3 nařízení Brusel IIa), spadají stejně jako řízení o doložce vykonatelnosti do pravomoci okresního soudu, v jehož obvodu má dítě obvyklé bydliště, nebo není-li takového bydliště, pobyt v Rakousku. Nemá-li dítě pobyt v Rakousku, bude příslušným soudem soud, v jehož obvodu má obvyklé

bydliště jeho zákonný zástupce, nebo není-li takového bydliště v Rakousku a jedná-li se o dítě, soud, v jehož obvodu má obvyklé bydliště jeden z rodičů. Jinak bude příslušný okresní soud pro Vídeň – vnitřní město (§ 109a zákona o soudní příslušnosti ve spojení s § 109 tohoto zákona).

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

Pokud se podle nařízení Brusell IIa nebo Haagské úmluvy z roku 1996 o ochraně dětí pokládají za příslušné rakouské soudy, použijí primárně rakouské právo.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 18/07/2019